

Apotti-käyttöönoton kokemukset

Hannamari Lehtinen

Apotti-asiantuntija

HUS Sisu

Sisätautien erikoislääkäri

ATK-päivät, Tampere

7.5.2019

Sidonnaisuudet

- Apotti-asiantuntija
- Apotti-kouluttaja
- Epic Systemsin kouluttama Physician builder

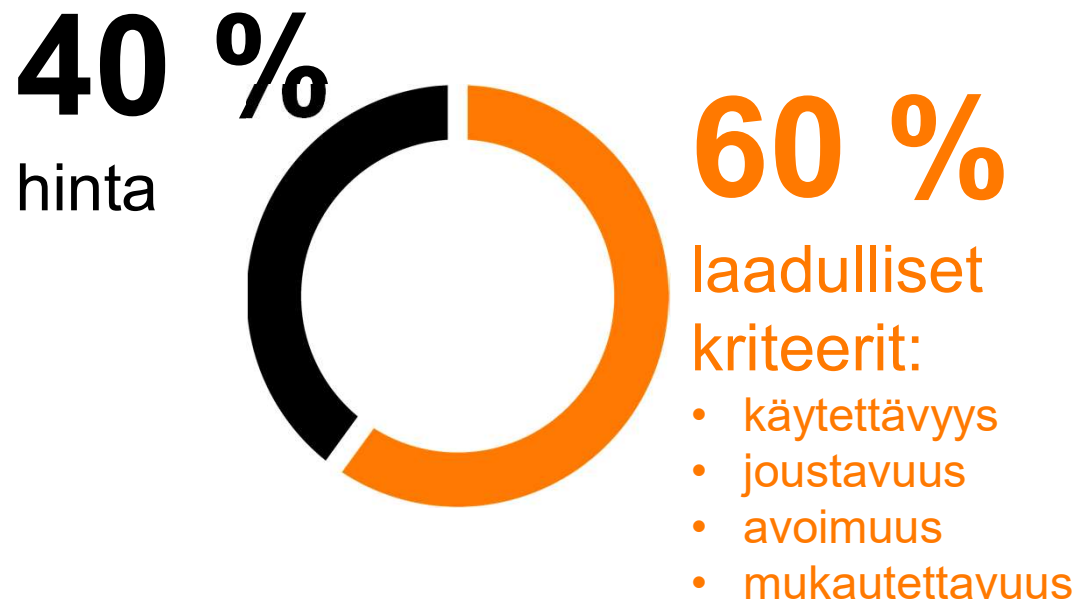

Lyhyesti Apotista

- **Apotti-tietojärjestelmä:** Nimi johdettu sanoista **asiakas** ja **potilastietojärjestelmä**
- **Apotti-hanke:** Yhteishanke, jossa mukana HUS Helsingin yliopistollinen sairaala, Helsinki, Vantaa, Kirkkonummi, Kauniainen, Kerava ja Tuusula
- Keskeisenä tavoitteena on yksi, alueellisesti yhtenäinen tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja paremman laadun
- Myös muut HUS-alueen kunnat voivat liittyä hankkeeseen hankintasopimuksen mukaisesti
- **Apotti Oy:** Yritys, jonka omistavat Apotti-hankkeen toimijat

Apotti-järjestelmän ytimeksi valittiin kilpailutuksen perusteella Epic-järjestelmä

Järjestelmän valintakriteerit:

- Epic on käytössä monissa maailman parhaissa organisaatioissa, ja koko Epicin globaali käyttäjäyhteisö osallistuu jatkuvasti järjestelmän kehittämiseen
- Parhaita käytäntöjä voidaan jakaa maailmanlaajuisesti koko käyttäjäyhteisön kesken (yli 3 miljoonaa käyttäjää)

Apotti-järjestelmä on mukautettu vastaamaan käyttäjien toiveita ja organisaatioiden tavoitteita

- Apotti-hankkeessa on sovellettu täysin uutta Apotti-asiantuntija-konseptia, joka perustuu ajatukselle, että mahdollisimman moni ammattilainen pääsee osallistumaan järjestelmän kehittämiseen
- Apotti-asiantuntijat ovat asiakasorganisaatioista Apottiin tulleita, kokeneita sote-ammattilaisia, jotka ovat rakentaneet ympärilleen laajan verkoston tarvittavista erikoisosaajista

Hankkeen eri vaiheisiin
on osallistunut yli

5 000

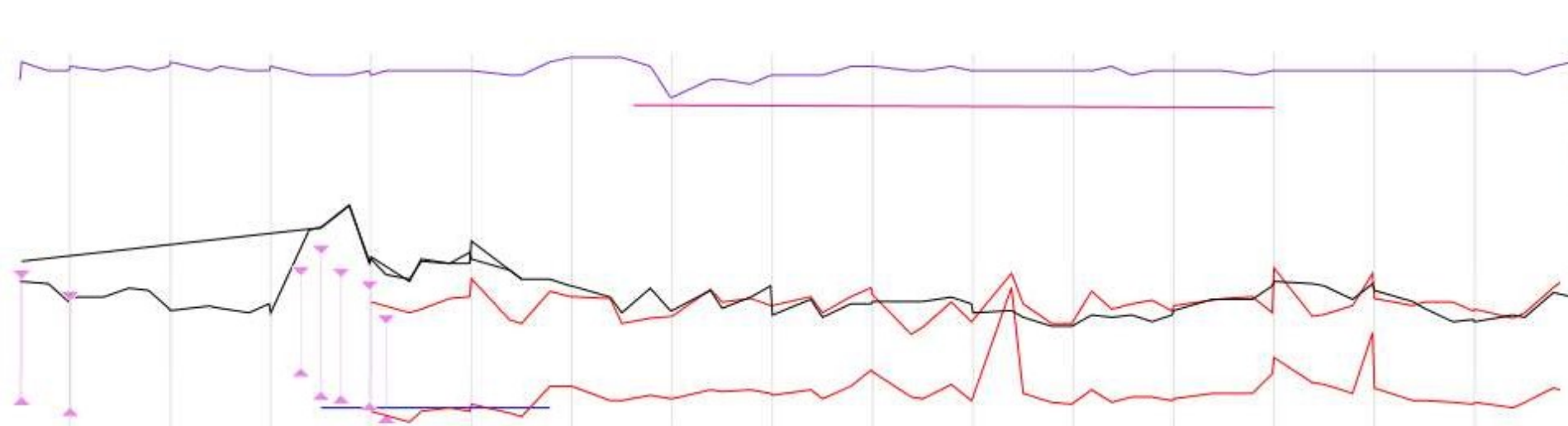
sote-ammattilaista sekä muita
asiantuntijoita ja käyttäjiä

Apotti-järjestelmä otetaan käyttöön vaiheistettusti

JATKUVA PALVELU / TUOTANTO / JATKOKEHITYS

00:00 | 20:00 | 21:00 | 22:00 | 23:00 | 3.12. 00:00 | 01:00 | 02:00 | 03:00 | 04:00 | 05:00 | 06:00 | 07:00 | 08:00 | 09:00 | 10:00

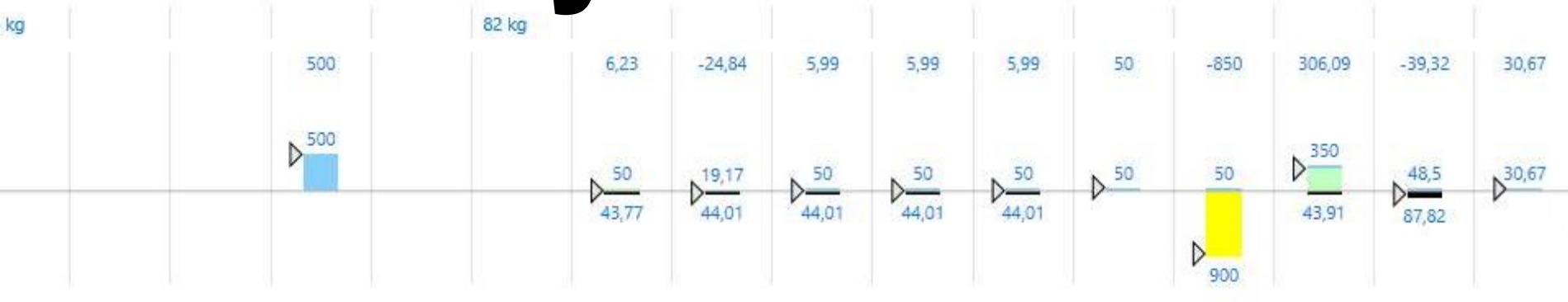

Sarake - aikaväli: 1 tunti

Peruselintoiminnot

- Syke
- SAP/DAP mmHg
- BNIBP (syst/diast) mmHg
- Lämpö °C
- SatO2% %
- FIO2 %
- Syke (pleth)

Käyttöönotto

Paino

Paino kg

Nestetasapaino

- Nesteinfusio
- P.O.
- Virtsa
- Muu

HUS/Peijaksen sairaala 10.11.2018 klo 04

- Apotti-järjestelmä otettiin käyttöön lauantaina klo 04.00
- Käyttöönottoon varauduttiin HUS:n puolelta lisäresurssein ja muun muassa ppkl:lla vuorossa oli viikonlopun aikana kokenutta henkilökuntaa
- Henkilökunnan tukena käyttöönotossa olivat yksiköiden omat tukihenkilöt
- Apotin puolelta paikalla oli kenttätuen henkilöitä
- Käyttöönottoa tukivat ja seurasivat lisäksi mm:
  - Kliinisen toiminnan tilannekeskus (Peijaksessa)
  - HUS tilannekeskuksen ylin johto (Meilahti)
  - Ratkaisukeskus (Apotti)

Potilastietojärjestelmä Apotin ensimmäinen käyttöönotto HUSin Peijaksen sairaalassa onnistui hyvin. Apotti otettiin käyttöön lauantaina aamuyöstä.

– Järjestelmä otettiin käyttöön suunnitellusti kello 4. Tekninen käyttöönotto sujui hyvin, Apotin toimitusjohtaja **Hannu Välimäki** raportoi.
Helsingin Uutiset 10.11.2018

Apotti-järjestelmän ensimmäinen käyttöönotto HUSin Peijaksen sairaalassa on sujunut odotusten mukaisesti.

Apotti-järjestelmä otettiin käyttöön suunnitelmien mukaisesti HUSin Peijaksen sairaalassa lauantaina aamuyöstä. Yö oli rauhallinen ja potilaiden hoito sujui normaalisti. Käyttöönottoon on varauduttu lisäresursseilla, minkä avulla mahdolliset hidastumiset voidaan mahdollisimman hyvin välttää. Muut HUSin sairaalat toimivat normaalisti.
Yle uutiset 12.11.2018

Apotti-järjestelmän käyttöönotto sujui hyvin

10.11.2018.

Apotti Oy tiedote

Lauantai-iltana kello viiden aikaan toimialajohtaja **Jukka Louhija** kuulostaa puhelimesta vilpittömän helpottuneelta. Käyttöönotossa on onnistuttu jopa odotuksia paremmin.
Helsingin Sanomat 10.11.2018

apotti

Ensimmäiset viikot

- Peijas kuhisi viher- ja oranssipaitaisia tukihenkilöitä ja kenttätukea
- Epic oli myös lennättänyt henkilöstöä tukemaan käyttöönottoa
- Virhe- ja häiriötilanteet raportoitiin sähköiseen järjestelmään ”tiketteinä”
- Tikettejä ratkaistiin kellon ympäri ja järjestelmään tehtiin aluksi 3 ja sitten 1 päivitysajoa päivässä
- Sekä kenttätuki että Apotti-toimiston henkilökunta eli ”tekninen tuki” tekivät töitä kolmessa vuorossa 24 tuntia vuorokaudessa

Ensimmäiset viikot

- Käyttöönoton ensimmäiset viikot HUS-johto kokousti päivittäin ja määrittä Top 10 asiat yhdessä Apotin johdon kanssa
- ”Vuoronvaihtoraportit” järjestettiin kahdesti päivässä Peijaksessa
- Poliklinikka- ja leikkaustoimintoja oli supistettu
- Päivystyspoliklinikka ja osastot toimivat normaalisti

Käyttöönoton kokemuksia

Viikko käyttöönotosta

”Iloisesti yllättynyt siitä, miten hyvin uuden järjestelmän käyttö on sujunut”

Lääkärilehti 16.11.2018

”Vuodeosastolla perustyön kirjaaminen sujuvaa”

Tukihenkilön palaute

2 viikkoa käyttöönotosta

”Potilastietojärjestelmä on täysin muuttunut ja käytännöt erilaisia. Uudet opittavat asiat alkavat järjestelmän hahmottamisesta. Se ei muistuta mitään aikaisempaa järjestelmää.”

Lääkärilehti 26.11.2018

Kolmannella viikolla keskimäärin jokaisella oli hankalaa

Järjestelmä on vaikea

Koulutukset olivat huonoja

Järjestelmä on liian kesken

Potilaalle on pyydetty väärät labrat

Vanhat järjestelmät oli parempia

Ohjeita ei ehdi lukea

Potilas on jumissa leikkaussalissa

Järjestelmä on liian monimutkainen

Kotiuttaminen kestää 2 tuntia

Kirurgit eivät ehdi leikkaamaan

Tietoja ei löydy järjestelmästä

Minne voi kirjata vapaata tekstiä

Kaikki on HIDASTA

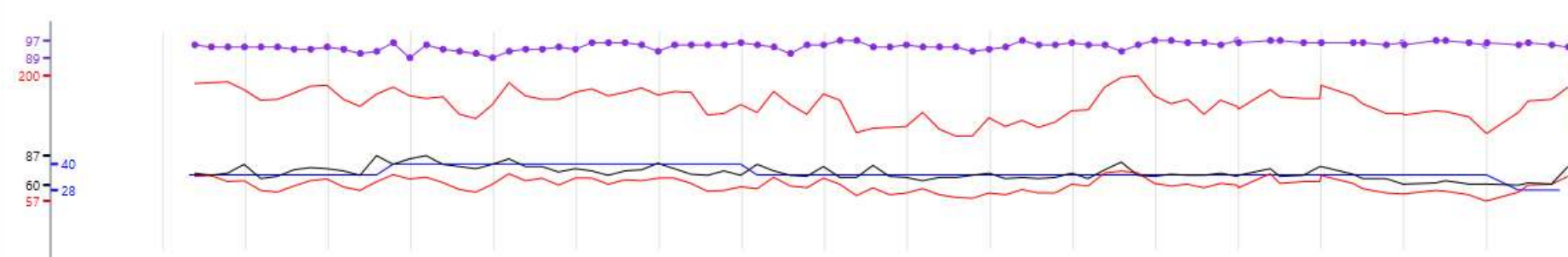
Järjestelmä on tyhjä ja käsittämätön

Aikajana

- Kipu
- Verensokeri
- Antikoagulaatio
- Verenkierto
- Hoidon yleiskatsaus**
- Lääkkeet
- Infektio
- Hoito- ja ohjaussuunnitelma/Ohjaus ja neuvonta
- Kliiniset tarvikkeet, apuvälineet, toimet
- Sedaation aikajana
- Kielekkeen/istutteen

Tehostettu hoito, Peijaksen sairaala

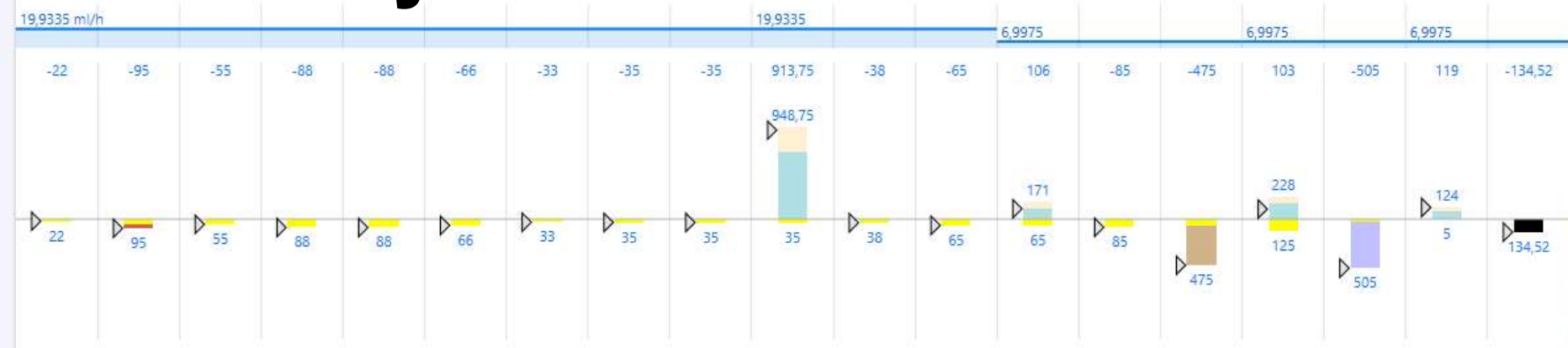
2018
14.8.
16:00 | 17:00 | 18:00 | 19:00 | 20:00 | 21:00 | 22:00 | 23:00 | 15.8.
00:00 | 01:00 | 02:00 | 03:00 | 04:00 | 05:00 | 06:00 | 07:00 | 08:00 | 09:00 | 10:00

Peruselintoiminnot

- Pulssi
- SAP/DAP mmHg
- SatO2% %
- FIO2 %

Miksi käyttöönotto on niin vaikeaa?

Vasoaktiivit

Lääkkeet

noradrenaliini ml/h

Nestetasapaino

- NML/PEG
- I.V.
- Virtsa
- Dreenit
- Muu
- Uloste
- Veri

Kaikki ammattiryhmät opettelevat uutta järjestelmää samaan aikaan

Järjestelmässä on puutteita

Toiminnanmuutoksia ei viety etukäteen läpi niin hyvin kuin olisi voinut

Työnkulut eivät ole hioutuneet

Järjestelmää käytetään väärin

Koulutus ei vastannut täysin tarvetta

apotti

Uuden järjestelmän käyttö on hidasta

Kaikki asiat eivät toimineet odotetulla tavalla

Integraatiot uusia

Isoin Suomessa toteutettu IT-uudistus

Korvaa PICISen, Uranuksen
Operan, Clinisoftin
Radun jne

Kenttätuen osaamisessa parannettavaa

Järjestelmän erilainen
toimintalogiikka vaatii merkittävän
määrän uuden oppimista

Paljon monimutkaisempi järjestelmä kuin aikaisemmat

Mitä tapahtuu?

- Ihmiset väsyvät – jatkuva oppiminen – jatkuvat ongelmat
- Ammattilaiset tuntevat huonommuutta
- Ihmiset taantuvat – edes ”vanhoja asioita” ei muisteta
- Muutosvastarintaa on aina
- Uusi järjestelmä tuntuu aina ensin huonommalta ”Vanha järjestelmä oli loistava!”
- Ei muisteta, miten asiat ennen oikeastaan olivatkaan
- Keskimäärin kaikki ongelmat tulkitaan järjestelmävioiksi – todellisuudessa 50-100% käyttäjiin ja osaamattomuuteen liittyviä ongelmia
- Paljon toiveita järjestelmän muuttamiseksi (yksinkertaisemmaksi tms.)

Jotain pientä positiivista viikkojen kuluessa

Kiitos!
Tämä on oikeasti aivan loistava työkalu: käyt-

- Aiemmin meillä oli normipäivänä suurin piirtein jokaisen potilaan kohdalla käytössä kuusi eri tietojärjestelmää, nyt vain yksi.

Akuuttilääkäri Mediutiset 30.11.2018

- kavereille kanssa. Niin hyvin koottu yhteen kaikki oleelliset asiat: tykkään!

Infektio- ja tartuntatauti-erikoislääkäri infektio-aikajanasta 4.12.2018

Erilaiset valmiit tai itse tehdyt määräyspaketit ja merkintäpohjat helpottavat omaa työtä ja ovat ihan mahtavia.

Gastroenterologi 3/2019

Aikajana ↗

Hengitystiet

54 päivää

54 päivää

54 päivää

Mutta edelleen...

Mielestäni parempaan suuntaan on kyllä menty nyt neljän kuukauden aikana, mutta kaivattuja uudistuksia on toteutettu aivan liian hitaasti
Yle 27.3.2019

Lääkäreiden mukaan Apottia kohtaan oli paljon odotuksia ja toiveita, mutta nyt päällimmäisenä tunteena on pettymys
Yle 27.3.2019

Apotin käyttäminen vie liian paljon aikaa. Samoja tietoja joutuu kirjaamaan moneen kertaan. Määräysten tekeminen jatkotutkimuksiin on hankalaa ja lääkelista on oudosti hajautettu, mikä vaikeuttaa lääkityksen hallintaa. Paperityötä on lähes tuplamäärä entisestä
Yle 27.3.2019

Käyttöönotosta kirjoitettua

Apotin käyttöönotto on iso urakka

Husari 19.12.2018

- Käyttöönoton hetkellä moni asia oli vielä kesken
- Järjestelmä ja käyttäjät kehittyvät pikkuhiljaa
- Käyttöönottoa seuraa kuukausien vaikea vaihe, jolloin järjestelmää opetellaan käyttämään

Mitä käyttöönoton jälkeen tehtiin?

- HUS:n ja Apotin yhteistyössä käynnistettiin nopealla aikataululla ns. **kehityssprintit** joulukuussa 2018 ratkaisemaan käyttöönoton jälkeen esiin tulleita Apotin käyttöön liittyviä ongelma-alueita ja nämä ovat tuottaneet jo tulosta
- Yksi keskeinen haaste lääkityksessä liittyy Reseptikeskukseen, jossa lääkkeen annostelutieto on ei-rakenteista
- Tällä hetkellä keskitytään kehitystyössä muun muassa lääkitysnäkymien yhdenmukaistamiseen

Apotti-järjestelmä on nyt ollut käytössä lähes 6 kuukautta

- Käyttäjien kokemusten perusteella järjestelmään on tehty tuhansia pieniä käytettävyyttä parantavia muutoksia
- HUS:n linjaamat järjestelmän mukanaan tuomat muutokset tavoissa tehdä työtä ovat alkaneet konkretisoitua
- Käyttäjiä koulutetaan jatkuvasti lisää
  - Järjestelmän personointi tuo lisää mahdollisuuksia

Apotti-järjestelmää kehitetään jatkuvasti

- Järjestelmän ensimmäinen käyttöönotto oli vasta alku – Apotin koko potentiaalista on käytössä vasta osa
  - Apotin jatkokehitystä varten kerätään jatkuvasti parannusehdotuksia
- Aitoon käyttäjäpalautteeseen perustuva jatkokehittäminen on aikaisempaan verrattuna huomattavasti helpompaa ja halvempaa, sillä muokkauksia voidaan tehdä itsenäisesti Apotin ja asiakasorganisaatioiden toimesta

”Vasta käytäntö osoittaa, mikä toimii parhaiten.”

Hyötyjen saavuttaminen ottaa aikaa

- Parhaat hyödyt järjestelmässä tulevat näkyviin vasta useamman vuoden käytön jälkeen, kun toiminnallisuudet on omaksuttu ja ne ovat muokkautuneet käytössä huippuunsa
- Täydet hyödyt pääsevät toteutumaan, kun sosiaali-, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tiedot löytyvät samasta järjestelmästä
  - Vantaan käyttöönoton yhteydessä tämä toteutuu ensimmäistä kertaa

**Todennäköisesti suurin muutos,
minkä suurin osa meistä
työurallaan näkee**

Uuden tietojärjestelmänkin kokeminen eroaa...

